

Ivan Macut
TI SI PETAR – STIJENA!

*„Ti si Petar – Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju
i vrata paklena neće je nadvladati.” (Mt 16, 18)*

UVODNE MISLI

U posljednje vrijeme, nažalost, otkrivaju se mnogi užasni događaji pedofilije i ostalih vrsta zlostavljanja u nekim zemljama diljem svijeta, koja su počinili članovi Katoličke Crkve – svećenici, redovnici i redovnice. Nitko dobronamjieran i istinoljubiv neće zanijekati svu težinu i odgovornost onih koji su tako nešto činili, pa makar to bilo i davno, ali za žrtve ti su događaji sigurno nešto što je i dalje svježije, a samim time i itekako bolno. Mnogi se pitaju zašto su žrtve sve do sada šutjele, a tim pitanjem žele ih na neki način i diskreditirati. Sigurno je da su žrtve imale svoje razloge za tako vremenski dugu šutnju, a u posljednje su se vrijeme okolnosti posložile te žrtve polako izlaze iz svoje dugogodišnje šutnje te podižu svoj glas potičući na taj način i druge da se odvaži i progovore o onome što im se davno događalo. Situacija je to koja nije ni malo ugodna ni za Katoličku Crkvu promatrajući je na svjetskoj razini, a ni za Katoličku Crkvu na lokalnoj razini. Uvažavajući sve ovo, možemo se složiti s onima koji tvrde kako je ovo bolno vrijeme u biti trenutak i poticaj za nutarnje pročišćavanje Crkve i za beskompromisnu borbu protiv onih koji su se uvukli u Katoličku Crkvu i koristeći se njezinim utjecajem i dobrim glasom – autoritetom i ugledom među vjernicima – na bilo koji način seksualno zlostavljaju druge, a na poseban način nezaštićenu djecu. Potrebno ih je istjerati na čistac i otpustiti ih iz kleričkog staleža, a državne institucije trebaju odraditi svoj dio posla i primjereno ih kazniti.

Papa Franjo sa svime ovim itekako se uhvatio u koštac i vodi bespoštednu borbu kako bi ponajprije otkrio sve one koji su takve zločine činili, a onda ih i veoma brzo razriješio crkvenih časti i otpustio iz kleričkog i redovničkog staleža. Međutim, svje-

doci smo u posljednje vrijeme da se čak i papa Franjo napada, i to iz unutar-crkvenih krugova, da je osobno znao pa čak i štiti pedofile u Katoličkoj Crkvi. To je optužba pred kojom bi svaki ozbiljni i dobronamjerni katolik, ali i čovjek dobre volje, trebao zastati i duboko se nad njom zamisliti. Je li moguće da je vrhovni poglavar Katoličke Crkve, Kristov namjesnik i nasljednik sv. Petra apostola, štiti pedofile u Crkvi i samim time Crkvi nanio nesagledivu moralnu štetu i narušio njezinu ugledu?

NAPADI I OPTUŽBE PROTIV PAPE FRANJE

495

Ono što odmah zapaža jest činjenica da je do sada bilo nečuveno da neki visoki crkveni dužnosnici, biskupi i kardinali, javno napadnu rimskog prvosvećenika i optuže ga za tako ozbiljna djela. Ne samo da ga napadaju pojedini kardinali i biskupi, nego i svećenici na svetim misama želeći da brzo umre i slično. Sve ovo kod dobronamjernih vjernika katolika, ali i ostalih kršćana, izaziva duboku zabrinutost. Naime, napad na Papu koji je, kako katolici vjeruju, nasljednik sv. Petra te „trajno i vidljivo počelo i temelj jedinstva kako biskupa tako i mnoštva vjernika” (KKC, br. 882), nije ni malo bezopasan te itekako utječe na vjerodostojno širenje i propovijedanje evanđelja u svijetu. Ovdje podsjećamo i na 1373. kanon koji kaže sljedeće: „Tko zbog nekog čina crkvene vlasti ili službe javno izaziva ili neprijateljstva ili mržnju protiv Apostolske Stolice ili ordinarija ili podložnike poziva na neposluh prema njima neka se kazni zabranom bogoslužja ili drugim pravednim kaznama.”

Osobno nam nije moguće, a sigurno i svima onima koji ovaj tekst čitaju, potvrditi istinitost i dobronamjernost onih koji napadaju papu Franju. Ovdje ponajprije mislimo na nadbiskupa Carla Mariju Viganòa. Koji su njegovi motivi, teško nam je dokučiti. Ono što možemo zaključiti jest da sigurno ne želi dobro Crkvi, nego se više radi o nekakvom obračunu sa svetim Ocem. Nije nepoznato da postoje konzervativne struje u Katoličkoj Crkvi koje se protive odlukama pape Franje i njegovu načinu vođenja Crkve. Čak se u tom kontekstu spominje i papa emeritus Benedikt XVI. koji bi svojom šutnjom u biti podržavao takve napade jer, kaže se, ako je na strani pape Franje, onda bi svakako trebao javno nastupiti i to jasno pokazati. Njegova šutnja dokazivala bi suprotno. Ti koji tako razmišljaju i tvrde zaboravljaju ono što je Benedikt XVI. za vrijeme susreta s kardinalima u Vatika-

nu rekao: „Siguran sam da se među vama nalazi moj nasljednik. Obećavam mu poslušnost!” Te riječi itekako potvrđuju ono što papa emeritus Benedikt XVI. i čini – poslušan mu je i moli se za svojeg nasljednika na Petrovoj stolici. Stoga uvlačiti papu u miru Benedikta XVI. u obračun s papom Franjom, s jedne strane, ne odgovara istini, te, s druge strane, podržavaju se one negativne sile koje Katoličkoj Crkvi ne žele dobro, a mnogi i nesvjesno, pristajući uz to, štete ugledu Katoličke Crkve i umanjuju vjerodostojnost njezina učenja i navještaja Radosne vijesti. Na ovome mjestu vrijedno je spomenuti da papa Franjo upravlja rimskom Crkvom „koja predsjeda u ljubavi”. „S tom Crkvom, zbog njezina izvrsnijeg podrijetla, mora se nužno slagati cijela Crkva, to jest vjernici odasvuda.” (KKC, br. 834)

Nadalje, pozivanje pape Franje na ostavku od nadbiskupa Viganòa zasigurno nije u duhu ljubavi i odanosti Svetom Ocu papi koji je ipak, prema dogmatskom učenju Katoličke Crkve, glava biskupskog zbora te nije ni znak ljubavi prema Katoličkoj Crkvi. Kanon 331. Zakonika kanonskog prava kaže: „Biskup rimske Crkve u kojem traje služba koju je Gospodin pojedinačno povjerio Petru, prvaku apostola, i koja treba da se prenosi na njegove nasljednike, glava je Biskupskog zbora, namjesnik Kristov i pastir opće Crkve na ovoj zemlji; zato snagom svoje službe ima u Crkvi vrhovnu, potpunu, neposrednu i opću redovnu vlast koju uvijek može slobodno vršiti.”

Uz ove napade, papa Franjo napada se i zbog toga što se prečesto ispričava žrtvama pedofilije i žrtvama ostalih vrsta nasilja koja su prouzročena od klerika i ostalih vjernika članova Katoličke Crkve. Jednom je prigodom papa Franjo rekao kako se Crkva treba ispričati i tražiti oprost ne samo od homoseksualaca koje je uvrijedila, nego i oprost od siromašnih, žena koje su iskorištavane, zbog djece koja su iskorištavana na bilo koji način, zbog toliko oružja koje je blagosloвила za ratove. Kada govori o Crkvi Papa misli na sve kršćane jer Crkva je sveta, a mi smo grešni, zaključio je papa Franjo svoju misao. Protivnici pape Franje smatraju da Papa tim postupcima i traženjem oprosta Crkvu želi pokazati kao slabu i grešnu, umjesto da promiče uzvišenu sliku nepogrešive Crkve koja je jedini moralni autoritet na ovome svijetu. Ovi prigovori papi Franji također su nešto što se čini nevjerojatnim. Naime, prisjetimo se svetog pape Ivana Pavla II. koji se također molio za oprost u godini Velikog jubileja za sve zločine koje je Katoličke Crkva kroz povijest učinila prema drugima. Papa

Franjo samo je nastavio tim putem. Priznati pogreške ne znači umanjivati vlastitu vrijednost, nego znači priznati i prihvatiti teološku istinu da je Crkva istodobno i sveta i grešna, „casta meretrix” – „čista prebljubnica” kako je naziva sv. Ambrozije. Svetost joj, naravno, dolazi isključivo od Isusa Krista, a grešnost od nas, njezinih nesavršenih članova. Priznati svoju grešnost ne znači vlastito umanjivanje, nego je to priznanje koje u sebe uključuje i želju za promjenom i prihvaćanjem da je mnogo toga što nas udaljava od Kristove volje i njegovih zapovijedi. Tek priznavanjem grešnosti, a zemaljska je Crkva ujedno i grešna jer su njezini članovi grešni, može se otvoriti prostor za promjene, tj. za obnovu za kojom Crkva itekako ima potrebu i to je papa Franjo jako dobro uočio.

Spomenimo i to da je papa Franjo osoba koja je spremna priznati pogrešku, moliti oprostjenje i popraviti ono što je pogriješio. Naime, prisjetimo se da je nedavno svim silama od optužbi branio biskupa Osorna Juana de la Cruz Barrosa. Razlog zašto je Papa pogriješio bio je taj što je svjesno obmanut, krivo informiran, od čileanskih biskupa koji su zatim svi zajedno ponudili ostavku papi Franji. Može li se ovdje govoriti o tome da je papa Franjo namjerno štutio pedofila? Ni u kojem slučaju! Papa je štutio ugled biskupa koji je napadnut jer je dezinformacijama bio uvjeren da je dotični biskup čist i da ga se napada bez razloga. Čin onih koji su Papu ponajprije dezinformirali, a zatim i javno osramotili jer je Papa ispao onaj koji u jeku velikih pedofilskih skandala štiti pedofila unutar vlastitih redova, nanijeli su Papi i Katoličkoj Crkvi veliku štetu. Papa Franjo nije bježao od toga da se ispriča za tu svoju pogrešku i postupio je pravedno i zakonito. Da je kojim slučajem papa Franjo i štutio američkog kardinala Theodora McCarricka, a to bi učinio jer bi u tom slučaju bio uvjeren u njegovu nevinost, zasigurno bi se, kada bi doznao prave, istinite i potpune informacije, ispričao i postupio u skladu s propisima i smjernicama Crkve u tim slučajevima. Papa Franjo nije imao ni jedan razlog da zaštititi kardinala zlostavljača, pogotovo ako imamo na umu Papinu nultu toleranciju prema pedofiliji i ostalim oblicima seksualnog zlostavljanja unutar Crkve. Od kada i što je papa Franjo znao kada je riječ o američkom kardinalu Theodoru McCarricku trenutačno se sa sigurnošću ne zna. Vjerovati isključivo riječima bivšeg nuncija Viganđa nije dovoljno zato što je to pismo pisano kao napad na osobu pape Franje i pozivanje na njegovu ostavku, a ne ukazivanje na eventualni

propust Svetoga Oca. Dobronamjernost i ljubav prema Katoličkoj Crkvi, a onda i prema papi Franji, u tom se pismu ne nalazi. Samim time i istinitost njegovih riječi može i treba biti dovedena u pitanje. Ponovno možemo naglasiti kako se papa Franjo jednom ispričao jer nije ispravno postupio iako osobno nije imao nikakve krivnje jer su ga pogrešno obavijestili oni koji to nisu smjeli učiniti. O ovome nam svjedoče i riječi iz pisma pročelnika Kongregacije za biskupe kardinala Marca Ouelleta koji je, između ostaloga, napisao: „Mora se shvatiti da su odluke koje donosi Papa utemeljene na podacima koji su mu u to vrijeme dostupni, i da su one predmet razborite prosudbe, koja nije nepogrešiva.” Očito je da u tom vremenu papa Franjo nije imao dovoljne i jasne informacije o tome što se kardinalu McCarricku stavlja kao teret jer bi u suprotnom sigurno postupio onako kako je jedino prema učenju Crkve i Božjim zakonima ispravno. Stoga, umjesto što bivši nuncij Viganò papu Franju optužuje i poziva na ispriku i povlačenje sa službe, sam bi trebao postupiti prema onome što sugerira i što traži od pape Franje, tj. ponajprije se ispričati cijeloj Katoličkoj Crkvi zbog riječi koje je javno uputio Svetom Ocu, zbog mržnje i netrpeljivosti koje se njegovim riječima prema Papi potiču te zbog sramoćenja Svetog Oca i njegova prikazivanja kao onoga koji u Katoličkoj Crkvi štiti pedofile.

ZA PAPU JE POTREBNO MOLITI

Nažalost, svjedoci smo, a i u osobnim razgovorima s drugim svećenicima i vjernicima laicima, primjećujemo da se olako proziva i napada papu Franju. Kao da je postalo pomodarstvo iznijeti nekakvu optužbu, pa i potpuno neutemeljenu, protiv Pape i na taj ga način pokušati diskreditirati. Ovdje je potrebno podsjetiti na dogmatsku konstituciju o Crkvi *Lumen gentium* u kojoj se, između ostaloga, kaže: „Kako bi, pak, sam ekiskopat bio jedan i nerazdijeljen, postavio je na čelo ostalim apostolima blaženoga Petra te u njemu ustanovio trajno i vidljivo počelo i temelj jedinstva vjere i zajedništva. Taj nauk o ustanovljenju, trajnosti, značenju i naravi svetoga primata rimskoga biskupa i o njegovu nezabludivu učiteljstvu Sveti sabor ponovno iznosi pred oči svim vjernicima da ga čvrsto vjeruju; nastavljajući započeto, on je odlučio da pred svima očituje i proglasi nauk o biskupima, nasljednicima apostola, koji s Petrovim nasljednikom, Kristovim namjesnikom i vidljivom glavom cijele Crkve upravljaju kućom

Boga živoga.” (LG, br. 18). Malo dalje navedena dogmatska konstitucija kaže: „Rimski je prvosvećenik, kao Petrov nasljednik, trajno i vidljivo počelo i temelj jedinstva kako biskupa tako i mnoštva vjernika” (LG, br. 23). Olako pristajati i širiti negativne a istodobno i u potpunosti neprovjerene informacije – dakle radi se o dezinformacijama – o bilo kojem papi, pa onda i o papi Franji, znači svjesno unositi nered među Kristove vjernike i u Crkvu, a pogotovo kada klerici na negativan način o Papi govore ispred vjernika laika. Svećenici su ipak oni čija riječ ima određenu težinu i drži se vjerodostojnom. Govoriti svjesno protiv pape Franje vjernicima laicima koji su im povjereni, ali i svima ostalima, znači svjesno raditi protiv jedinstva Crkve i nanositi veliku štetu Crkvi. Napadi na Papu nisu nikakva novost, ali uglavnom su oni dolazili od neprijatelja i protivnika Crkve. Danas, nažalost, ovi se napadi događaju iz same Crkve. To je znak da „vrata paklena” o kojima Isus govori nisu samo izvanjski neprijatelji Crkve, nego ima takvih i unutar Katoličke Crkve. Koliko god se oni, uz pomoć sila Zloga, trudili naštetiti ugledu Pape, ipak, budući da je izabran i postavljen voljom Božjom na tu svetu i iznimno važnu službu za katolike, ali i za Kristovu Crkvu u cjelini, neće moći pobijediti. Ne traži papa Franjo bez razloga da se moli za njega i njegovo vršenje službe. Svjestan je da se bori i protiv vidljivih i nevidljivih sila, ali „vrata paklena” neće nadvladati. Molitva je oružje protiv Velikog tužitelja i samo ga molitva može poraziti, naglasio je aktualni Papa. Nadalje, nije papa Franjo bez razloga pozvao cijelu Crkvu i sve vjernike da se u mjesecu listopadu mole „Svetoj Majci Božjoj da Crkvu stavi pod svoj zaštitnički plašt i da je čuva od napadaja zloga, velikog tužitelja, te da ona istodobno postane sve više svjesna pogrešaka, zabluda, zlostavljanja počinjenih u sadašnjosti i u prošlosti te da se bez imalo oklijevanja upusti u borbu kako zlo ne bi prevladalo”. Kronicu je potrebno po želji svetog Oca završiti molitvom pape Leona XIII. koja je upućena svetom Mihaelu arkandelu: „Sancte Michael Archangele, defende nos in proelio; contra nequitiam et insidias diaboli esto praesidium. Imperet illi Deus, supplices deprecamur: tuque, Princeps militiae caelestis, Satanam aliosque spiritus malignos, qui ad perditionem animarum pervagantur in mundo, divina virtute, in infernum detru- de. Amen.” [Sv. Mihaele arkandele, brani nas u boju, budi nam u pomoći protiv zloće i zasjeda đavla. Neka mu zapovjedi Bog, ponizno molimo, a i ti poglavico vojske nebeske, Sotonu i druge pakosne duhove, koji svijetom obilaze na propast duša, božanskom krijepošću u pakao protjeraj i strovali. Amen.]

NEKOLIKO ZAKLJUČNIH MISLI

Smijemo li širiti neprovjerene informacije koje štete ugledu pape Franje? Smijemo li negativno govoriti o Papi? Smijemo li podržavati one koji tako čine? Na sva ova pitanja, i druga ove vrste, potrebno je jasno odgovoriti: ne! Kao katolici, članovi Katoličke Crkve, pozvani smo prije svega moliti za svoju Crkvu, moliti za njezina poglavara Papu. Nije važno o kojem se papi radi, važno je nepromjenjivo učenje Crkve o njegovoj službi. Umjesto neprovjerenih i tendencioznih kritika koje nerazborito širimo, radije se za Papu molimo da ga Bog osnaži i udijeli mu snagu da može Crkvu voditi pravim putem i da može izdržati sve napadaje vidljivih i nevidljivih sila koje ga žele poraziti. Papa je Stijena na kojoj počiva Crkva. To ni jedan vjernik katolik ni u jednom trenutku ne smije zaboraviti. Nisu to naše riječi, nisu to ni Papine riječi – to su Kristove riječi i sam je naš Gospodin Isus Krist na Petru – Stijeni utemeljio svoju Crkvu. Hoćemo li pristajati uz neprijatelje Pape, a samim time i neprijatelje Kristove Crkve, odluka je isključivo na nama. U tom slučaju trebamo znati da činimo grijeh i protiv Pape i protiv Crkve i za njega se potrebno u sakramentu svete ispovijedi pokajati i zatražiti oprostjenje. Nemojmo naivno pristajati uz one koji žele naštetiti Papi, a preko njega i samoj Crkvi. Radije u svojim molitvama i nesebičnim osobnim žrtvama pružimo Papi duhovnu podršku kako bi svoju iznimno tešku, ali i tako potrebnu službu za Katoličku Crkvu, vršio lako te da osjeti kako nije sam u borbi protiv vidljivih i nevidljivih neprijatelja Crkve.

Ovo promišljanje želimo završiti molitvom za papu Franju za koju bismo voljeli da je i drugi prihvate i učine sastavnim dijelom svojih svagdanjih molitava koje upućuju Bogu: „Blagoslovi, molimo Te, Gospodine našeg sv. Oca papu Franju, pomози mu u njegovoj službi sveopćeg pastira, budi njegovo svjetlo, snaga i utjeha, a nama daj da poučljiva srca slušamo njegov glas kao što slušamo Tvoj. Amen.”